

Aan het College voor Toetsing en Examens
t.a.v. de heer A. Coenders, clustermanageranager vmbo
per adres info@cvte.nl

Goirle, 21 mei 2021

Betreft: Noodzakelijke wijzigingen correctievoorschrift vmbo-gl/tl Nederlands

Geachte heer Coenders,

Op dinsdag 18 mei jl. heeft de landelijke eindexamenbespreking van het examen Nederlands vmbo-gl/tl plaatsgevonden onder auspiciën van Levende Talen Nederlands. Uzelf en de voorzitter van de vaststellingscommissie, mevrouw A. van der Meer waren bij de opstart van deze bijeenkomst aanwezig, alsmede twee bestuursleden van Levende Talen Nederlands. De bespreking had tot doel om een handreiking voor docenten op te stellen t.b.v. het correctievoorschrift. Tijdens de bespreking kwamen enkele inhoudelijk knelpunten en/of vermeende tekortkomingen in de examenopdrachten en het correctievoorschrift aan het licht, die volgens het bestuur van Levende Talen Nederlands zouden moeten leiden tot aanpassingen in het correctievoorschrift. *Daarnaast geven wij naar aanleiding van de examenbespreking feedback op het examen.* Wij zien uw reactie graag tegemoet.

Algemeen

De teksten en ook de inhoud van de schrijfoopdracht sluiten goed aan bij de belevingswereld van de kandidaten. De teksten zijn aansprekend. Het niveau van de vragen en de opdrachten is veelal passend bij vmbo-gl/tl. De examenvragen 'nieuwe stijl' waren verspreid over het examen te vinden. De opzet van dit nieuwe examen is positief ontvangen.

Zoals elk jaar zijn ook nu leerlingen in tijdnood gekomen. Wellicht door de grote hoeveelheid open vragen. De eerste tekst '*En nooit lieten ze meer iets van zich horen*' is inhoudelijk een interessante, maar te moeilijke tekst voor de kandidaten. Ook door het aantal vragen bij deze tekst die veel tijd vergen bij het beantwoorden leent deze tekst zich niet goed als eerste tekst van het examen.

Wij verzoeken u bij het vaststellen van de n-term rekening te houden met de invoering van de nieuwe vraagstelling en de genoemde tijdnood waardoor niet alle leerlingen het volledige examen hebben afgerond.

Tekst 1

Vraag 1

Deze vraag is voor een kandidaat beter te beantwoorden als deze al wat geworsteld heeft met de tekst en de vragen. Deze vraag zou daarom beter passen aan het einde van de vragenreeks bij deze tekst.

In eerste instantie lijkt antwoord C niet het juiste antwoord te zijn, na het wegstrepen van de andere antwoordmogelijkheden die gaan over delen van de tekst blijft antwoord C over. Bij die antwoord kunnen wel vraagtekens geplaatst worden. Wij verzoeken u om een toelichting te geven bij de keuze voor antwoord C.

Vraag 4

In alinea 3 geeft de schrijfster niet twee, maar vier verklaringen voor ghosten. Aan het begin van alinea 3 staat de derde verklaring: 'er valt zo veel te kiezen'. Het woord 'meer' in de daaropvolgende zin impliceert dat deze zin ook een verklaring is. 'Individuele contacten verliezen hun waarde' is de vierde, niet-genoemde verklaring. De woorden 'en dus' in de

daaropvolgende zin geven aan dat dit antwoord ook gezien mag worden als goede verklaring voor ghosten, alhoewel het wel een bijeffect is.

Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waaruit blijkt dat 'er valt zo veel te kiezen' en 'individuele contacten verliezen hun waarde' ook gezien mogen worden als correcte antwoorden.

Vraag 6

In het correctievoorschrift staat dat uit het antwoord van de kandidaat moet blijken dat het om 'nu/tegenwoordig' gaat voor de toekenning van een scorepunt. Daarvan is al sprake in de vraagstelling. Deze toevoeging zou om die reden geschrapt kunnen worden in het correcte antwoord. In de vraag wordt niet vermeld uit welke alinea('s) het antwoord moet worden gehaald. Om die reden zijn ook andere antwoorden te verdedigen: - Het ghosten is makkelijker geworden (alinea 6) - Het is aantrekkelijker om iemand te ghosten (alinea 6) - Het ghosten is zichtbaarder geworden (alinea 7, zie ook het signaalwoord 'bovendien').

Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waaruit blijkt dat bovenstaande opties ook gezien mogen worden als correcte antwoorden.

Vraag 8

Het tweede voorbeeld bij vraag 8 kan geplaatst worden bij alle drie niveaus. Met een vakantievriend is heel goed een seksuele relatie mogelijk. Optie 3 is om die reden verdedigbaar. Aangezien de tijdelijkheid niet duidelijk blijkt uit het voorbeeld en het ook niet duidelijk is of het contact definitief verbroken wordt, is daarnaast optie 1 een goed antwoord. Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waaruit blijkt dat bij het tweede voorbeeld alle antwoorden goed zijn.

Vraag 9

De manier waarop de kandidaat de genoemde redenen moet samenvatten wordt niet beschreven. Er zijn daarom meerdere manieren mogelijk, zoals puntsgewijs of in volzinnen. Als de definitie van 'narcisme' wordt gegeven, dan is dit een goed antwoord. Het noemen van borderline (zonder toevoeging van persoonlijkheidsstoornis) is ook correct. De derde reden, de persoonlijkheidsstoornis borderline, is eigenlijk geen goede reden aangezien het ontbreekt aan enige psychologische onderbouwing.

Vraag 9 doet denken aan de samenvattingsopdrachten uit eerdere examens. Destijds werd vrijwel altijd bij dit soort vragen het aantal te noteren redenen / verklaringen / antwoorden genoemd. Wij verzoeken u de punttoekenning en het correctievoorschrift zodanig aan te passen dat de derde reden, de persoonlijkheidsstoornis borderline, niet gezien mag worden als goed element. Daarnaast doen wij hierbij de suggestie om in volgende examens bij dergelijke vragen het aantal te noteren redenen / verklaringen / antwoorden toe te voegen.

Vraag 10

Het antwoord op deze vraag roept veel discussie op onder correctoren. De aantasting van het zelfvertrouwen zou gezien kunnen worden als een gevolg en zou daarmee een correct antwoord kunnen zijn. Hierbij gaat het echter om een voorbeeld van psychische schade, wat niet volledig is. Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waaruit blijkt dat het benoemen van de aantasting van het zelfvertrouwen niet goed antwoord is.

Tekst 2

Vraag 19

Behalve het antwoord 'verschillende interpretaties' zijn er ook argumenten om de woordgroep 'leverde verschillende interpretaties op' goed te rekenen. Wanneer het woord 'ambigue' wordt opgezocht in het woordenboek dan is daar de toevoeging van een werkwoord te vinden: 'meer dan een betekenis hebbend, voor meerdere uitleg vatbaar zijn, dubbelzinnig.' De toevoeging van het werkwoord 'opleveren' maakt het antwoord niet fout. Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waaruit blijkt dat de

toevoeging van 'opleveren' in het antwoord geen foutief antwoord is en dus goedgekeurd wordt.

Tekst 3

Vraag 32

Deze vraag levert één punt op. Er worden echter nogal wat activiteiten van de kandidaat verwacht. Voor het toekennen van het scorepunt moet de kandidaat:

- ontkennend antwoorden;
- een toelichting geven;
- het antwoord baseren uit de informatie in alinea 5;
- niet meer dan 15 woorden gebruiken.

Dit zorgt ervoor dat deze vraag bestempeld kan worden als 'moeilijk.'

Wij verzoeken u bij het bepalen van de n-term met de moeilijkheidsgraad van deze vraag rekening te houden.

Schrijfoopdracht

Vraag 38.1

In tegenstelling tot voorgaande jaren wordt niet precies vermeld welke gegevens de kandidaat moet noemen bij het voorstellen van zichzelf. Het noemen van je naam is daarom voldoende.

Meerdere aanleidingen voor het schrijven van de e-mail zijn mogelijk, aangezien de opdracht en de situatieomschrijving die ruimte geven:

- Discussie in de klas;
- Tekst die je hebt gelezen met de klas;
- De directie wil graag weten wat de leerlingen vinden van een mogelijke aanpassing van de schooltijden;
- Voornemen om de schooltijden te veranderen.

Een beschrijving van de discussie in de klas suggereert dat er meer genoemd moet worden dan enkel het onderwerp van de discussie. Hoe gedetailleerd de beschrijving moet zijn, is niet te vinden in het correctievoorschrift.

Wij verzoeken u een aanvulling op het correctievoorschrift te geven waarin dit punt (de beschrijving van de discussie in de klas) gespecificeerd wordt.

Vraag 38.3

De conventies waar puntentoekenning voor kan zijn worden als onduidelijk ervaren. Wij verzoeken u de genoemde punten bij de conventies op dezelfde wijze te specificeren zoals is gedaan bij het onderdeel Taalgebruik (vraag 38.2).

Wij hopen dat het CvTE uitsluitsel zal geven op de bovengenoemde kwesties. Graag zien wij uw reactie spoedig tegemoet.

Met vriendelijke groet,
Namens het bestuur van Levende Talen Nederlands,

Dorothee Schoemaker   Robert Chamalaun
Portefeuillehouder vmbo   *Voorzitter*